

Po pošti prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnštvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniški
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 103.

V Ljubljani, v torek 6. maja 1902.

Letnik XXX.

Avstrijska delegacija.

Danes popoldne ob 4. uri snide se v Budimpešti avstrijska delegacija.

Naš »Slovanski centrom« je zastopan po dveh delegatih: dr. Šusteršiču in Barwinskem Hrvat-sko-slovenski klub pa po enem: dvor. svet. Vukoviću. Slovenski liberalci seveda, kot »uplivna« stranka, nimajo nobene delegata. Zato so pa tudi zeleni same zavisti. Da, tukaj se zopet vidi, kaka popolna ničla so slov. liberalci za veliko politiko. Zato pa tudi svoj žolč izlivajo na dr. Šusteršiča, kateremu pa to vse nič ne škoduje. Časi so popolnoma minuli, ko so se še našli ljudje, ki so naše liberalce smatrali vsaj nekoliko za resne.

Dr. Šusteršič, kot načelnik najmočnejšega jugoslovanskega kluba, je bil pozvan, naj imenuje zastopnike za odseke v delegaciji. Nominiral je za budgetni odsek Vukovića, za peticijski odsek Barwinskoga. Sam zase pa je odklonil članstvo kakoga odseka.

Mesto v budgetnem odseku je to pot dr. Šusteršič koncediral hrvatsko-slovenskemu klubu za Dalmatince Vukovića, ker imajo Dalmatinci velevažne interese v Bosni in so želeli, da dotični referat dobi Vuković. To pa je le mogoče, če je član budgetnega odseka.

Državne železnice.

Dunaj, 4. maja.

Minoli petek je poslanska zbornica pričela razpravo o proračunu železniškega ministerstva. Sicer more dolgo vrsto stvil, ki so navedene pri izdatkih in dohodkih, stvarno presojati in kritikovati le veščak, ki ima priliko spoznati vso upravo in njeno poslovanje. Vendar pa tudi neveščak brez posebnega truda opazi, da so finance železnične uprave jako žalostne. Mnogo let je bilo sploh nemogoče brez natančnega pojasnila dotičnih referentov napraviti si pravo

podobo o dohodkih in troških državnih železnic. Troške prometa so namreč zapisavali na račun investicij in tako umetno izkazovali višjo rentabiliteto državnih železnic. Sedanji finančni minister je ustvaril poseben investicijski zaklad, in tako je proračun železnice pravilnejši, pa tudi neugodnejši.

Torej koliko donajajo državi državne železnice? Po proračunu za tekoče leto znašajo dohodki državnih železnic v zasebnem prometu in zakupu 975.360, v državnem prometu 278.309.480, izredni dohodki 157.730, kvote štirih železnic 1.000.000, skupaj torej 280.442.570 K. Troški pa: Odplačila za obresti in amortizacije 16.625.930, troški za državne železnice v zasebnem prometu in zakupu 279.460, železnice v državnem prometu 199.924.650, izredni troški 2.384.300, prispevki za štiri železnice 1.000.000, skupaj 220.214.340 K. Te številke kažejo prebitka pri železnični upravi 60.228.130 K, torej nad 2 milijona manj, nego preteklo leto.

Ta bilanca pa ni povsem pravilna, ker mej dohodki so nekatere postavke, ki ne teko iz prometa drž. železnic, nasproti pa mej troški pogrešamo izdatkov, ki se ne morejo izločiti iz pravičnega prometnega računa. Tako najdemo mej dohodki iz prometa državnih železnic 1.878.700 K kot dohodek iz prodaje soli. Nam je nejasno, v kaki zvezi je sol z drž. železnicami. Ravno tako pa se ne more opravičevati, da je delež čistega dohodka železnice Ustje Toplice v znesku 700.000 prištet rednim dohodkom drž. železnice.

Skoraj gotovo so tudi čisti transportni dohodki za tekoče leto v znesku 243.659.700 kron previsoko cenjeni. Tako je dotični uradnik na pr. za minolo leto proračunal transportne dohodke na 245.393.400 K, to je, za 5.900.800 K višje nego za l. 1900. Konečno pa se je pokazalo, da so transportni dohodki na drž. železnicah l. 1900 bili za okrog 4 milijone nižji, nego po proračunu. In to se utegne zopet zgoditi, dasi so tarifi za nekatere predmete višji.

Ako bi hoteli imeti natančen račun o

čistih dohodkih in troških drž. železnic, bi se morali tudi izdatki za poprave in nabavo prometnih sredstev zaračunati mej prometne troške, a ne mej izredne. Tako znašajo ti izredni troški 2.384.300 K, a dohodki istega naslova le 120.000. Tudi so precejšnje svote mej troški na račun investicij. V navadnem pomenu besede pa so investicije le produktivne poprave, ne pa poprave starih mostov, zgrade voda ali zamenjave pragov. Ti troški spadajo mej prometne izdatke, kakor to železnična uprava tudi zahteva od zasebnih železnic.

Ako torej vse to upoštevamo, ne dobimo 60 milijonov prebitka, marveč precej manj. S tem dejstvom pa tudi samo železnično ministerstvo računa, ker parlamentu predlaga drugačno, ugodnejšo bilanco, nego pa davčni oblasti.

Boje se bojkota.

Iz Zagreba 4. maja.

Mažari hočejo imeti povsodi prvo besedo in svojo mažarščino. Tako je izdalo tudi prometno vodstvo vicinalne železnice Zagreb-Samobor letni vozni red v mažarščini za hrvaško občinstvo, ker mažarskega pri nas dozda še ni. Vse se je čudilo, da se je moglo kaj takega zgoditi pri društvu, kateremu je predsednik Hrvat in še celo podpredsednik hrvaškega sabora. To predsedništvo pa je bilo na ta korak gotovo prisiljeno od mažarske vlade, saj ima društvo svoj urad v samej Budimpešti mesto v Zagrebu.

Proti tej mažarski predrznosti pa se je vzdignilo hrvaško občinstvo ter se zagrozilo, da hoče to železnico bojkotirati, če se ne izda vozni red v hrvaškem jeziku, kar je edino postavno. Vsi opozicionalni hrvaški časopisi so to ravnanje zagovarjali, in bi bilo prišlo do bojkota, da ni uprava te železnice zadovoljila zahtevi občinstva ter izdala samo hrvaške oglase o novem voznem redu.

Tako se dá s složnim delovanjem in neupogljivo odločnostjo marsikaj doseči in

protivnika prisiliti, da se drži zakona. Ka mislite, da bi bili Mažari naproti Hrvatom tako predrzni, ko bi videli, da ti odločno branijo svoje pravice? Gotovo ne. Današnji nenaravni položaj so zakrivili mažaronski življi, ki so neprenehoma popuščali Mažarom ter se nikdar odločno uprli nič v saboru niti pri vladi nepostavnim mažarskim aspiracijam posebno glede porabe mažarskega jezika. Ko bi merodavni hrvaški faktorji tako odločno zahtevali vršenje postave od mažarske strani, kakor je to zahtevalo občinstvo v omenjenem slučaju, gotovo bi Mažari prenehali kršiti postave, katere jih vežejo naproti Hrvatom. Le prave odločnosti je treba na pravem mestu, in vse se dá doseči.

Poslanec Pantuček o jezikovnem vprašanju.

Na izrednem obnem zboru meščanskega kluba v praškem starem mestu se je mej drugim tudi zelo živahno razpravljalo o jezikovnem vprašanju, posebno pa o načelu enozivosti dvojezičnosti. Zastopane so bile na shodu češke manjšine, povabljenih je pa bilo tudi nekaj mladočeških poslancev. Poslanec dr. Pantuček, ki je imel glavno poročilo na tem shodu, je namreč že daljša iskal prilike, da se resno pojasni stališče obeh nasprotnih si strank.

Za načelo dvojezičnosti, torej za stališče dr. Gregra, ki je bil vsled bolezni zadržan, se je najprej ogreval dr. Führich. Po njegovem mnenju mora biti vsak uradnik vešč obeh deželnih jezikov, kar se pač lahko zahteva od vsakogar, ki hoče postati državni uradnik. S Čehom naj občuje uradnik češki, z Nemcem nemški.

Za njim se je oglasil dr. Pantuček. Govornik izjavlja, da tudi on ne nasprotuje načelu, da bodi vsak uradnik vešč obeh deželnih jezikov. Toda s tem bi bil degradiran državni osnovni zakon in kabinetno pismo cesarja Ferdinanda, če bi mladočeška stranka iznova proklamirala to načelo. Govornik je potem pojasnil, kako si predstavlja dvojezičnost. Badenijevi jezikovni naredbi se nekako izpopolnite z Gautschevo. Gledati treba

LISTEK.

[38] Slepí muzik.

Rusko spisal Vladimir Korolenko, prevel Krilič.

»Brate!« je vskliknil s prijaznim, prsnim glasom. »Jegorij, ali imaš spet boj?« Zadel sta se in potipala drug drugega. »Zakaj si spake spustil?« je vprašal Jegorij, še vedno z jeznim glasom.

»Pusti jih«, je blagodušno odvrnil Roman. »Tički božji. Kako si jih preplašil. Kje ste, spaki...«

Otroci so sedeli po kotih, potuhnili so se in iz oči jim je švigala lokavost, pa tudi strah.

Evelina je tiho stopala po temi in prišla do polovice prvih stopnjic, ko so se za njo začuli varni koraki obeh slepcev, od zgoraj se je pa slišalo veselo vpitje in vriskanje otrok, ki so v celi gruči planili proti Romanu, ki je ostal pri njih.

Družba je tiho odhajala iz samostanskih vrat, ko se je s stolpa začul prvi udar zvona. Roman je zazvonil k večernicam.

Solnce je zašlo, kočija je drdrala po potemnelih poljih, spremljana od jednako mernega, melanholičnega zvonjenja, zamirajočega v sinjem večernem mraku...

Vsi so molčali celo pot do doma. Zvečer dolgo ni bilo videti Petra. Sedel je nekje v temnem kotu na vrtu in se celo klicem Eveline ni odzval, in odšel je tipaje v svojo sobo, ko so vsi že šli spat...

IV.

Popeljski so prebili še nekoliko dni pri Stavručenkovi. Petru se je še včasih povrnila njegova nedavna veselost, bil je živahen in po svoje vesel, poskušal je igrati na zanj novih instrumentih, ki jih je imel starejši Stavručenkov sin veliko zbirko in ki so zelo zanimali Petra — vsak s svojim posebnim glasom, primernim za izraz posebnih čustev. Pa vseeno se je na njem opažala neka mračnost in trenutki navadnega duševnega stanja so bili kakor izbruhi na vedno temnejši skupni podlagi.

Kakor po tihem dogovoru se nikdo ni spomnil dogodka v samostanu in ves ta izlet je takorekoč vsem ušel iz spomina in bil pozabljen. Pa vendar se je lahko videlo, da se je globoko vtisnil v slepčovo srce. Vselej, kadar je bil sam ali pa v trenutkih splošnega molčanja, ko ga niso raztresali pogovori družbe, se je Peter globoko zamislil in na obraz se mu je vlegel izraz nekake bridkosti. To je bil vsem znan izraz obraza, pa

zdaj je bil bolj rezek in... je silno spominjal slepega zvonikarja.

Pri klavirju se je zdaj v trenutkih največje iskrenosti v njegovo igro često vpletalo drobno zvonjenje zvonov in zategnjeni vzdih bron v visokem zvoniku... In to, o čemer se nihče ni upal izpregovoriti, je vsem jasno vstajalo v domišljiji: mračne stopnjice, tenka postava zvonikarjeva z jetično rdečico, njegov srdit krik in jezno mrmranje nad usodo... Potem pa oba slepca v enakih pozicijah vrh zvonika, z enakim izrazom na obrazu, z enakim premikanjem občutljivih obrvi... To, kar so do zdaj smatrali za osebno Petrovo posebnost, se je zdaj pokazalo za skupen znak teme, ki svojo skrivnostno moč enako razprostira nad vsemi svojimi žrtvami.

»Poslušaj, Ana«, je vprašal Maksim scstro po vrnitvi domov. »Ali veš, kaj se je zgodilo na našem izletu? ... Opažam, da se je deček izpremenil posebno od onega dne.«

»Oh, vse to je iz sestanka s slepcev«, je odgovorila Ana Mihajlovna z vzdihom.

Še nedavno je poslala v samostan dva topla ovčja kožuha in denarja s pismom do očeta Pamfilija, proseč ga, naj kolikor mogoče olajša stanje obeh slepcev. Ona je bila sploh dobrega srca, ali sprva je pozabila

Romana in šele Evelina jo je spomnila, da bi se spodobilo poskrbeti za oba. »Oh, da seveda«, je odgovorila Ana Mihajlovna, pa videlo se je, da misli samo na enega. K njeni žgoči žalosti se je pridruževalo včasih še praznoverno čuvstvo: zdelo se ji je, da s to žrtvo tolaži neko temno noč, ki se je kakor mračna senca že začela dvigati nad glavo njenega sina...

»S kakim slepcem?« je vprašal Maksim začudeno.

Maksim je jezno udaril z berglo. »Kako prokletstvo, — če je človek brezno pokveka! Ti pozabljaš, da jaz ne lažim po zvonikih, od bab pa ni mogoče nič izvedeti. Evelina, poskusi vsaj ti umljivo povedati, kaj se je takega zgodilo v zvoniku?«

»Tam«, je tiho odvrnila v teh dneh tudi pobledele deklica, »je slep zvonikar... In on...«

Tu je obtičala. Ana Mihajlovna je z dlanmi zakrila žareča lica, ki so po njih tekla solze.

»In on je podoben Petru...«
»In vi mi niste nič povedali. No, kaj je še? To še ni zadosten povod tragedije, Ana«, je dostavil z mehkim ukorom.

»Oh, to je tako strašno«, je tiho odgovorila Ana Mihajlovna. (Dalje prih.)

54 25

na to, da polagoma zginijo ali se vsaj omeje čisto nemška ozemlja. Jezikovni značaj oblasti mora odločevati v jezikovnem vprašanju in ne volja uradnikova. To načelo ima moralen in vzgojen pomen, ker le tem načinom si je mogoče vzgojiti uradništvo, ki se bo zavedalo, da je popolno ravnopravno z nemškim uradništvom.

Vojni minister baron Krieghammer.

Glasovi o odstopu vojnega ministra nočejo nikakor utihniti. Kajpada se prvotna vest, da odstopi vojni minister že pred delegacijskim zasedanjem, ni obistinila, a zgodi se to gotovo tekom poletja, ker, tako pravijo razni poučeni listi, na sedežu vojnega ministra potrebujejo v najkrajšem času mlade delavne sile. Kot nasledniki se imenujejo poleg sekcijskega načelnika fml. Schönleberja tudi fml. Fischer, Colbrie in pl. Vivenot ter fcm. baron Albori. O poslednjem trdi dunajska »Informacija«, da ima najmanj nade na zmago. — Zanimivo je priznanje, da potrebujejo na mestu vojnega ministra mlado moč. Sedanji vojni minister namreč dobro ve, da bo treba velikih bojev v kabinetu, posebno pa v delegaciji, ko bo vojna uprava zahtevala ogromno svoto milijonov, katerim bojem bi baron Krieghammer brzkone ne bil kos.

Novi ogrski trgovinski minister.

Izmej mnogih kandidatov, ki so prišli v poštev pri popolnitvi izpraznjenega mesta za ogrskega trgovinskega ministra, je prodrl bivši državni tajnik v finančnem ministerstvu, sedanji vseučiliški profesor in poslanec Ludovik Lang. Prodrl je torej mož, na katerega se je najmanj računalo in o katerem se je sploh govorilo, da nima nobene nade na zmago. Dve stvari sta pri taki sodbi prišli posebno v poštev: kot državni tajnik je mož govoril, vsaj tako se je trdilo, za slovansko Avstrijo, ob enem je pa zastopal načelo, da bi bila Ogrska dolžna plačevati mnogo višjo kvoto nego doslej. Zanj je govorilo, kakor trdijo ogrski listi, edino dejstvo, da ga šteje Apponyjeva stranka nekako za svojega in ker je s Horanskim dobila nekak privilegij za ta ministerski portfelj, jej tudi sedaj niso mogli odreči te pravice. Vkljub temu pa nima Avstrija ničesar pričakovati od novega moža.

Novi trgovinski minister je namreč brzkone takoj ob imenovanju temeljito pozabil nekdanje izgovorjene besede in tako odstranil vse pomisleke, ki so vladali v vladnem taboru proti njegovemu imenovanju. A tudi v slučaju, da bi mož tudi nadalje vztrajal pri prvotnem naziranju, v Szellovem kabinetu ne bi nikdar mogel dobiti večine. Ostalo bo torej tudi nadalje vse pri starem.

Svetojeronimski zavod in glagolica.

V zagrebškem listu »Hrvatska« je objavil minuli teden župnik D u n g j e r o v i ć nek oklic, v katerem poziva vse hrvatske dekane, naj čim preje skličejo duhovščino svojih okrožij v posvet, na katerem naj se sklepa o naslednjih predlogih: 1. Nadbiskupu dr. Stadlerju in vsem hrvatskim škofom naj se izreče zahvala za njih korak v zadevi svetojeronimskega zavoda, barskemu nadškofu pa obžalovanje; 2. episkopat se naprosi, naj vztraja v borbi, da se vrne zavodu zgodovinski naslov »pro gente croatica«; 3. episkopat naj se v svojo silo zavzame za uvedbo glagolske božje službe po celi Hrvatski; 4. zapisnik morajo podpisati vsi prisotni duhovniki; oni pa, ki se sestanka ne morejo udeležiti, naj se pismeno izjavijo solidarne o sklepu; 5. ta zapisnik naj se v prepisu pošlje ordinariatu in hrvat. opozicijskim listom; 6. episkopat se naprosi, da sporoči to željo v Rim in jo odločno podpira; 7. imena onih duhovnikov, ki bi se ne strinjali s sklepi, se morajo objaviti v javno osramočenje. — K temu oklicu imenovani list ni ničesar pripomnil.

Ožje volitve v Franciji.

Prihodnje nedelje se vrši na Francoškem odločilen volivni boj, ki bo pokazal, dobi li Waldeck-Rousseau-ova vlada v novem parlamentu zanesljivo večino ali ne. Kakor vsa znamenja kažejo, vlada ne more gojiti prevelikih nadev, kajti niti za Brissona ne morejo najti primerne mesta. Tako v

departementu Rhone, kamor je vlada potisnila propadlega svojega ljubljence, niso hoteli odstopiti republikanski kandidatje svojega mesta Brissonu. Sedaj so ga poslali v Marziljo, a tudi tam še ni povsem gotovo, da prodre. Opozicijski listi so za trdno prepričani, da vlada ne dobi take večine, kakoršno je imela v prejšnjem parlamentu, ter pravijo, da bo vlada strmoglavljena ob prvi ugodni priliki.

Najnovejši mirovni pogoji.

Bruseljskim burskim krogom je došlo iz Južne Afrike poročilo, da je Kitchener ponudil Burom mir pod naslednjimi pogoji: 1. notranja avtonomna uprava, 2. pomilostitvenje vseh vstajev potom kraljevega amnestijskega odloka povodom slavnosti kronanja, 3. dovolitev dvoje svetniških mest za Transval in enega za Oranje v novo osnovanem južno-afriškem kolonijalnem svetu, 4. osem milijonov funtov za Transval in štiri milijona za Oranje v svrhu zgradbe porušenih faram, 5. odprava vseh konfiskacij, 6. osvoboditev vseh ujetnikov. — Ti najnovejši Kitchenerjevi mirovni pogoji se nekoliko razlikujejo od onih, ki so jih objavili nedeljski angleški listi, vendar v bistvu povedo ravno isto, kot prvi. Z njimi se bodo zadovoljili vsi oni burški krogi, ki so izgubili vse veselje za nadaljnje vojevanje.

Književnost in umetnost.

»Les grandes guerisons de Lourdes« par Docteur Boissarie. (Velika lurska ozdravljenja. Spisal dr. Boissarie.) Ta znamenita knjiga je izšla leta 1900. V njej je popisal vodja lurske zdravniške komisije, Boissarie, ozdravljenja, ki so se tekom dolgih let zgodila pred njegovimi očmi. Delo obsega v velikem formatu nad 500 strani, ima nad 150 podob, ki so, kar sicer pri francoskih knjigah ni navadno, jako lepe in čiste. Boissarie je pisal v prvi vrsti za zdravnike. Vendar je pa njegov slog tako jasen, način pisanja tako zanimiv, da bo knjigo vsak izobraženec bral z največjim veseljem. Letos sta izšla pri Ackenu v Lingenu (Nemčija) dva nemška preveda Boissariejevih »Les grandes guerisons« z naslovom: »Dr. med Boissarie, Die grossen Heilungen von Lourdes«; eden je namenjen izobražencem, eden pa preprostem ljudstvu. Toplo priporočamo zlasti izdajo za izobražence. Pripravlja se tudi slovenski prevod, ki bo morda izšel kot posnetek v obliki šmarnice.

S to knjigo je Boissarie jako veliko storil za obrambo katoliške vere. Bogata zdravniška izkušnja in jasna, krepka logika se razodeva na vsaki strani. Ljubezen do bolnikov, ki prihajajo v Lourdes iskat tolažbe, in sočutje z njih trpljenjem daje iz celega dela. Vidi se, da je pisatelj res srce narekovalo, kar piše v svoji knjigi.

Dopisi.

Iz Čičarije dne 4. maja 1902. Mila zima ter pravočasno se menjajoče vedro in deževno vreme spomladi napolnjevalo je prebivalce naših krajev s trdnim upanjem, da bode letina nenavadno dobra. Žito na polju je uzklilo krasno; krompir — naša razun zelja skoro jedina hrana — začel je mnogobrojno vzdigavati svoje zelene glave. Vrtni pridelki silili so na dan. Sadno drevje, kar ga je, bilo je v najlepšem cvetju. To in raznolične cvetice ponujale so se marljivim čebelicam v hrano.

Vse je bilo že lepo. No, prišlo je, česar smo se bali. Nedelja, ponedeljek in torek bili so za naše kraje pogubljivi. Vse od Munsemčez Vodice in Lanišča tja do Planika in Uške gore nosila je strahovita burja sneg, ki je pokril zemljo do 1 decm. visoko. V gorah, v višini do 1000 m., bili so zameti. Vse listje je odletelo, cvetje odpalo; žito se posmodilo; da, ako človek pride v bližino orjaka Orljaka, vidi še danes sneg, a narava tam nima na sebi niti malo znamenja, da je že do dobrega bila probujena.

V nočeh od srede do četrtega, od četrtega do petka se je nebo zvedrilo. Mrz je pritisnil. Izpod strehe visele so ledene sveče kot o svečnici; drevesa so bila z ledom ovita, a po polju gospodarila je morilna slana. Lepo je govoril nek starček v soboto v jutro s solzami v očeh: »Bog je dal, Bog je vzal. Pokazal je, da ima obilnih darov, ali mi nismo vredni, da jih sprejmemo, zato jih je vzal.«

Ojstrina naše zime pa je imela slabe posledice tudi za vinorodne kraje v okolici Buzeta. Ko so ljudje videli, da se po noči nebo vedri, palili so goste kresove po vinogradih, ali vse to ni koristilo. Slana je dogospodarila po trtah ležečih v zavetju pred burjo. So kmetje, ki so lani imeli na malem prostoru v vinogradu 50 brent grozdja, letos jim je

kazalo ravnatom do 100 brent a dve zadnji noči vzeli ste njim vse. Za burnate kraje je upanja, da se bode dala škoda popraviti.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. maja.

Birmovanje je bilo v Trebnjem v nedeljo 4. maja. Uradništvo se sprejema mil. g. knezoškofa ni udeležilo. Domače gasilno društvo je hotelo iti, kakor se spodobi, pozdravit svojega pastirja. Gospodje uradniki so pa baje zapretili, da prenehajo biti podporni člani, ako se to zgodi. Liberalizem se je res pokazal tudi tukaj v svoji pristni luči! Kdo s takim ravnanjem pridobiva na časti in ugledu, in kdo ga izgubiva, je pač jasno.

Koncert »Glasbene Matice«, ki se bo v soboto, 10. t. m. v zgornji veliki dvorani »Narodnega doma« vršil, bo v točkah solistov, pevskega zbora in popolnega orkestra pešpolka št. 27 obsejal jako lep, zanimiv in izredno bogat vspeled. Slovensko občinstvo, ki se za napredovanje domačih skladateljev in njih del zanima, bo gotovo z veseljem pozdravilo najlepše domače nove izvirne skladbe. Izvajale se bodo prvič javno nove skladbe dr. Gustava Ipavca »Tičke«, dr. Gajmira Kreka »Vabilo« in dr. Antona Schwaba »Serenadica devojčici« Fran Gerbičev ženski zbor »Gondolirjeva pesem«. Izvajali se bodo tudi prvič javno novi slovenski samospeli in sicer bo pela gospodičina Olga Plautz dr. Benjamina Ipavca »Ce na poljane rosa pade« in gospa Julija Ferjančičeva čuta polno in lepo pesem učitelja »Glasbene Matice« in priznana dobrega skladatelja Josipa Prochazke »Kaj bi te vprašal«. Pevski zbor bo nadalje izvajal iz jako zanimive velike skladbe »Zlatorog«, katero je uglasbil glasbeni vodja v Vratislavi Albert Thierfelder prvi mešani zbor: »Ovila noč krog belih je kron meglo na Triglavu gorje«, moški zbor pa Križkoveškega skladbo »Utopljenka«. — Koncert se priredi na korist fondu za nakup »Matice« prepotrebne koncertnega klavirja.

Našim društvom je razposlala slov. kršč. soc. zveza spomenico, v kateri jih med drugim tudi vabi na izlet na Šmarno goro, ki bode drugo nedeljo prihodnjega meseca. Ako bi morebiti kako naše društvo pomotoma ne bilo dobilo navedenega obvestila, prosí odbor obvestila vsaj do 19. t. m.

Misijon v Mirni peči je bil od 27. aprila do 4. maja. Vodila sta ga oč. patra Vrhovca in Kunstelj iz T. J. Udeležba je bila ogromna. Sklepno slavnost je izvršil mil. g. prošt Elbert.

Družba sv. Cirila in Metoda za Istro bo imela dne 22. t. m. ob 3. uri popoldne glavno skupščino v Opatiji.

Občinski svet ljubljanski priredi na binkoštno nedeljo ob 7. uri zvečer na čast slovanskim časnikarjem slavnostni banket v veliki dvorani »Narodnega doma«. Ker je pričakovati, da se tega banketa udeležijo tudi nečasnikarji, opozarja se, da oglašila sprejemata gg. dr. Triller in dr. Ev. Lampe. Kuvert stane 10 K.

Pomanjkanje učiteljev. Na Stajarskem je 1633 učiteljev in 826 učiteljic. Stevalo učiteljev se je v preteklem letu zmanjšalo. Mnogo učenih mest se ne more popolniti.

Prodani gradovi. Graščino v Jablanici pri Ilirski Bistrici je od g. Domladiševih dedičev kupil g. Albert Dub. Graščino Mirno so kupili g. Klun, Pirker in tovariši iz Ribnice.

Tepež V Spodnjem Kašlju v krčmi Jere Strah so popivali fantje in bili jako veseli. Popoldne pa so se sprli med seboj radi zapitnine, in ker so bili vsi več ali manj v rožicah, vnel se je tepež. Janez Žulova zagrabi Janeza Dobrata za vrat, na kar porabi Lojze Kukovica to lepo priliko, da udari s stolom Janeza Dobrata, nato pa zagrabi polittersko steklenico in udari Andr. Cerarja s tako silo po obrazu, da mu zbije dva prednja zoba in ga težko telesno poškoduje. Ričet na Žabjaku mu bode ohladil prevročo kri.

Trebelno pri Mokronogu Dne 29. aprila je padlo za štiri prate na debelo snega. Prihodnje jutro je bila povsod močna slana. Tudi dne 2. maja je sneg vse pobelil in dne 3. maja je zopet slana veliko škode naredila. Nekatere gorice so skoraj vničene, kajti trtje je bilo že močno razvito. Tudi sadje je slana po dolinah poškodovala. Rž, ki je bila že v klasji, bodo morali nekateri kar pokositi. Ljudje so obupani. Mnogo jih gre ravno radi te uime zopet v Ameriko. Kmalu bode polovica trdnih možkih v Ameriki. Kdo bode potem doma delal?

Stavka v Ljubljani se tudi danes še nadaljuje. Obrtni nadzornik še ni stopil v dotiko z vsemi delodajalci. Delavcem menda pravi, naj delajo deset ur, a da potem dobe tudi manj plače. Tvrška Supančič je včeraj izplačala goriške zidarje in jih odpustila.

Stariši, pazite na otroke! V Borovnici je triletni deček železniškega delavca Janeza Suhadolnika skakal sam okoli brez vsacega nadzorstva ter je pri tej priliki tako nesrečno padel s stopnic, da je po preteku nekaterih dni potem umrl.

Posebni vlaki v Postojno. Binkoštni ponedeljek, dne 19. maja bodo vozili v Postojno iz Ljubljane, Trsta, Reke in Kormina ter nazaj posebni vlaki. Izdajali se bodo za to vožnjo vozni listi po izredno znižanih voznih cenah, v katerih je vračunana tudi vstopnina v jamo, ki so pa veljavni le za posebne vlake. Vožne cene za tje in nazaj so določene za Ljubljano 9 K v I., 7 26 v II. in 5 51 v III. razredu, za Trst 11 02 K v I., 8 76 v II. in 6 51 v III. razredu, za Reko 10 11 K v I., 8 10 v II. in 6 08 K v III. razredu, za Gorico 13 K v I., 10 26 v II. in 7 50 v III. razredu in za Kormin 14 K v I., 11 02 v II. in 8 02 v III. razredu. — Odhajal bo posebni vlak iz Ljubljane ob 9 40 dop., iz Trsta ob 8 40 dop., z Reke ob 8 05 dop., iz Kormina ob 7 55 dop. V Ljubljano se povrne vlak ob 3. uri pop. in traja do 6. ure zvečer.

Nočni napad. Francetu Zorec, posestnika sinu iz Gabrjev, so fantje zamerili, ker se ni hotel z njimi zabavati. V petek zvečer okoli 10. ure se je vračal v spremstvu svojega prijatelja proti svojemu domu. Kakih 60 korakov pred vasjo skočijo proti njemu trije fantje, ki so za neko hruško čakali skriti; eden ga udari s polenom po glavi, France Zorec ga zagrabi z obema rokama za vrat in ga tišči k tlom, ko sta ga Andrej Strekelj in Alojzij Prek s poleni do nezavestnosti pretepla. Nobeđen od napadalcev ni med tepežem besedice črnil, da bi se tako po glasu ne izdali. Franjo Zorec je dobil pri napadu težke poškodbe.

Politikujoči otroci. Na znanem shodu v Ptuj, na katerem se je pralo občinsko gospodarstvo, je neki gospod Perko dejal o šolskih otrocih v Brežicah, da so muka za učitelja, ker ne znajo ne nemški ne slovenski. Branil je te otroke nadučitelj Sternik, h kateremu sta prišla te dni dva šolarčka Stanič in Pešec iz Brežic ter mu izrekla zahvalo imenom šolarjev v Brežicah. In gospod nadučitelj dečkov ni zapodil iz sobe, ampak jima je dejal, naj se vredna skažeta njegovega nastopa.

Povodnji. Pri Kranju je Kokra izstopila in preplavila svet ob bregovih. Škoda na poljih bo velika. Pod Krškimi je Sava tako velika, da se boje, da izstopi. Pri Tacnu je Sava 203 cm nad normalom in pri Litiji dva metra.

V Savo skočil je včeraj raz most v Smedniku posestnik Janez Šetina, vulgo Kampelj. Doslej ga še niso dobili. Vzrok: žganje in domači prepiri.

Mrtvega našli so pri Komendi 65-letnega, v Smedniku pristojnega Luko Kosa.

Važna razsodba v davčnih zadevah. Upravno sodišče je zavrnilo pritožbo neke akcijske družbe proti obdavčenju zneska, ki ga je porabila za dividende iz splošnega rezervnega zaklada.

Ljubljanske novice. Grožnja z revolverjem. Bivši finančni stražnik Anton Sedej je prišel včeraj k svoji sestri Mariji Sedej, kuharici na Starem trgu št. 1, ter je zahteval od nje denarja 60 K. Ker mu jih ni dala, potegnil je iz žepa nabasan revolver in ji grozil, da jo ustrelji. Marija Sedej je zbežala iz kuhinje ter je

zaprla za seboj vrata. Sedej je bil toliko časa zaprt v kuhinji, da je prišel stražnik ter ga odvedel na Žabjak. — Tatvina na sejmu. Posesnici Margareti Kovačič iz Radleka št. 6, je bila včeraj na živinskem sejmu ukradena denarnica z 72 kronami. Tatvine sumljiva je neka ženska. — G. Fric Novak, restavratorec v Švicariji in pri Perlesu, bi se včeraj skoro ponesrečil. Peljal se je z gospo in svojimi tremi otroci iz Švicarije v mesto. Konj se je splasil, zadel se na Bleiweisovi cesti v nek drog. Konj se je odtrgal od voza ter letel sam v mesto. G. Fric je dobil samo nekaj prask. Konja so ustavili na Dunajski cesti. — Nesreča. Včeraj se je splasil na Turjaškem trgu konj, katerega je vodil mesarski pomočnik Ferd. Kam. Konj je podrl na tla šolarici Eleanoro in Ano Cerar. Deklici ste poškodovani. — Elektriško železnico je trčil danes dopoldne na Starem trgu Wisijanov voz, na katerem je bil premog. — Omedlel je včeraj zvečer na sv. Jakoba trgu Ivan Trtnik ter se poškodoval na glavi. Prenesli so ga na dom. — Iz Ljubljane odpotovalo je nad 60 tujih delavcev. Prgnala jih je stavka. Tudi nekaj drugih bi rado šlo proč, a nimajo denarja. — Bataljon Belgijcev se je po skoro trimesečni odsotnosti povrnil danes iz Trsta.

Banket na čast gosp. ravnatelju Levou bode 15. t. m. v »Narodnem domu«. Na banketu se ljubljansko učitelstvo poslovi od bivšega svojega zaslužnega šolskega nadzornika.

Stavkajoče mizarje je včeraj kranjska stavbinska družba, kakor čujemo, odpustila.

Kranjska mestna godba je privedla 1. majnika ob pol 5. zjutraj budnico po mestu. — V nedeljo, sv. Florijana dan se je skupno s požarno brambo udeležila sv. maše ob 8. uri v mestni župni cerkvi. Pri sv. opravi je vrlo dobro popeval moški zbor. — Nameravani izlet v Šmartno je moral vsled skrajno neugodnega vremena odpasti. — Kakor čujemo, bo godba ob nedeljah svirala ob pol 12. uri ob ugodnem vremenu na trgu.

Občinskim zastopstvom v Istri je poslal istrski dež. odbor zakonska načrta, tičejoča se zboljšanja stanja obč. uradnikov. Po teh načrtih bi imeli občinski odbori pravico imenovanja obč. uradnikov, a deželni odbor bi imel pravico, da ta imenovanja potrdi, ali ne potrdi. Tako bi obč. uradniki postali slepo orodje istrskega dež. odbora. Storili se bodo koraki v obrambo avtonomije občin.

Občinske volitve v Korminu. Proti volitvi v II. razredu je avstrijska stranka uveljavila ugovor, proti volitvi v III. razredu pa se je pritožila iredentovska stranka.

Hrvaško gledališče. Dramaturgom hrvaškega narodnega gledališča v Zagrebu je imenovan gospod profesor dr. Nikola Andrić.

Rumunska šola v Istri. Pred dvema letoma je isterski dež. zbor sklenil, da se v Šušnjevcu osnuje rumunska ljudska šola. Občina, pozvana, da se izjavi, izjavila se je proti osnovanju rumunske ljudske šole ter je zahtevala, naj se zasnuje ljudska šola s slovenskim učnim jezikom.

Stavka v čistilnici riža v Trstu je končana.

Na včerajšnji letni semenj je bilo priganih 745 konj in volov, 102 kravi in 32 telet, skupaj 879 glav. Kupčija je bila vkljub jako slabemu vremenu dokaj ugodna. Kupci so došli še celo z Ogrskega, kateri so kupili 1 vagon volov.

Mlada sta začela. 14letni Valentin Rusjan in 12letni Silvij Sies, ki sta bila shranjena v ubožni hiši v Korminu, ukradla sta predstojnici zavoda srebrno uro, vredno 10 K, ter jo popihala v Gorico. V Gorici pa ju je zasačila policija v ulici Bertolini. Ure policija ni našla več pri njih, pač pa je izvedela, da sta prodala uro neki Tenčić za 80 novcev.

Nedostatki pri zakonu glede zavarovanja delavcev proti nezgodam. V zadnjem tednu se je bavilo naše časopise v dveh slučajih z zadevami proti nezgodam zavarovanih delavcev. V prvem slučaju se gre za nekega ponesrečenega železničarja, kateremu je avstrijska železniška

zavarovalnica za slučaj nezgod odločila odškodnino z 225 odstotkov letne plače. V drugem slučaju je zavarovalnica v Trstu nekemu delavcu, kateremu je poškodovan srednji prst desne roke, odbila vsako odškodnino. Obadva bila sta po nepristranskih zdravniških strogo in natančno preiskana. O prvem sta se dva zdravnika izjavila, da je vsled nezgodnih posledic dotični železničar popolnoma za delo nesposoben, v drugem slučaju pa je po izjavi zdravnikov poškodovanec vsled poškodovanega prsta v izvrševanju svojega posla močno oviran. Samo ob sebi se umeva, da sta se v obeh slučajih vložili tožbi na pristojni razsodišči in upamo, da poškodovanca dosežeta, kar jima gre. Pri tem nam je pa zopet prišla v spomin nepraktična sestava pristojnih razsodišč pri delavskih zavarovalnicah glede kake nezgode. Železničar n. pr. stanuje v Ljubljani, razprava o njegovi tožbi vršila se bo pa na Dunaju! Pri razpravah se zvijajo s svojimi zastopniki zavarovalnice kolikor se morejo. Neobhodno potrebna je pri razpravah navzočnost tožnika. S kakimi težkočami pa je to dostikrat združeno! Zakaj bi ne bila razsodišča zavarovalnic pri onem okrožnem ali deželnem sodišču, v katerega okrožju prebiva tožnik? Koliko sitnostij in krivic bi se ne zgodilo, če bi se zakon v tem oziru izpremenil.

Konji za Afriko Z Reke je odplul s konji v Južno Afriko parobrod »Chicago«. Včeraj je priplul v reško luko parobrod »Hyanthes«, danes pa pripluje »Mamtee Angle«.

Služba učitelja-vodje je razpisana na enorazrednici v Dragi. Prošnje je vložiti do 10. junija.

Deželni pomočnik sv. Jurij — jetnik na ljubljanskem Gradu. Namestu konec tega v »Slovenca« št. 101 ponatisnjene sestava stoječih besed: »Tako poroča v »Zborniku Slovenske Matice« gospod profesor Vrhovec« — naj se bere: »Tako poroča v »Zgodnji Danici« z dne 2. majnika t. l. gospod župnik J. Vrhovnik.« On si je ogledal o letošnjem Jurijevem skrajno zapuščenemu kapelo na ljubljanskem Gradu in v omenjenem člančiču pozval najvišjo deželsko in duhovsko gosposko, naj poskrbita, da se popravi in iznova izroči službi božji ta starostka ljubljanskih svetišč. Hlariči je omenil, da »Catalogus cleri« že šest let ne navaja več cerkve sv. Jurija na ljubljanskem Gradu. — Z zadevo se bavi tudi g. prof. Vrhovec v »Zborniku«.

Glas občinstva. Kakor v Trstu, Pulju, Gorici in drugih večjih mestih, imamo tudi v Ljubljani štiri filijalke c. kr. poštne in brzojavnega urada. Te filijalke, izvzemši one na kolodvoru, so neerarične — a po drugih mestih so erarične. Ravno tako imajo po drugih mestih filijalke večinoma celi dan službo, v Ljubljani samo od 8 zjutraj do 1 pop. in od 3. do 6. ure pop. To ne zadostuje današnjim razmeram in filijalke morate biti občinstvu odprte celi dan in zvečer do 7. ure. To se od poštne uprave lahko zahteva, ker to udobnost plačajo itak stranke same. Na filijalkah, posebno na oni na Starem trgu in na Fran Josipovem trgu, je tudi premalo uslužbencev in radi tega morajo stranke čakati, ker poštna uprava štedi tam, kjer ni potreba. Tudi bi se morali obe ti dve filijalki erarizovati kakor so po drugih mestih, kjer mogoče nimajo še toliko prometa kakor te filijalke. Ljudstvo plača in zato naj se mu dajo udobnosti, katere erarja nič ne stanejo, ampak donosajo — kakor je razvidno iz računov poštne uprave — lep čist prebitek v gotovini. Če pa se priradujemo poštne proste pošiljate, potem gotovo ima pravico ljudstvo zahtevati udobnosti, poštni uradniki in uslužbenci pa nekoliko olajšave v zelo težavni službi. Javnim zastopnikom priporočamo, da se na kompetentnem mestu za to pobrigajo in s tem pomorejo občinstvu, da dobi plačane udobnosti — gospodom uradnikom in uslužbencem naj se pa olajša prenaporno uradovanje.

Dobavni razpis. Poveljstvo artilerijskega parka v Nišu je razpisalo ponudbeno licitacijo, ki se bo vršila dne 8. t. m. v njegovi pisarni zaradi nabave različnih hrastovih in borovih hlodov in podbojev. Prepis dobavnega razpisa je na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Cena bencina za motorje. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se je naznanilo, da je c. kr. trg. ministerstvo vsled pritožb interesentov glede cen bencina za motorje stopilo v dogovor z dotičnimi petrolejskimi rafinerijami. Razprava o tem še niso končane, vendar pa se je — pridržujoč si končno rešitev tega vprašanja — za zdaj doseglo, da bodo delniška družba Tržaške rafinerije za mineralno olje, potem gališka karpatska petrolejska delniška družba v Mariampolu in delniška družba za petrolejsko

industrijo »Schodnica« v Dzieditzu dajale bencin za manjše delavske motorje za ceno 16 K od 100 kg. loco Dunaj. Ta dogovor velja najprej za naslednje 3 mesece začetni s 25. aprilom t. l. O končnem izidu razprave se bo poročalo.

Najnovejše od raznih strani. 200 hiš je pogorelo v mestu Bartfeld. Pogorelo je tudi poštno poslopje in župni urad. — Predsednik Roosevelt se je dal zavarovati za 50.000 dolar. — Poslanec junak. Iz Lipskega se poroča, da je pri Zschortan skočil vlak s tira. Dve osbi ste bili ubiti, štiri težko in dve lahko ranjene. Posl. Friedel se je udeleževal pri rešitvah delih. V trenutku, ko je pomagal neki dami iz nevarnega položaja, se je prebrnil nanj voz in ga ubil. — Kraljica Viljamina sicer še živi, vendar je njen položaj tak, da se je vsak trenutek bati za nje življenje. Otroka so morali izrezati. Operacija je trajala tri ure. Na Holandskem vlada splošna žalost.

Wallburgova aféra. Baron Ernst Wallburg je bil pred kratkim izpuščen iz preiskovalnega zapore v Budimpešti. Sedaj služi kot nadnatakar v budimpeštanskem »Café New-York«. Baron Ernst Wallburg, ki je oče sedemih otrok, je v obupnem položaju in je bil predvčerajšnjim deložiran, ker ni mogel plačati stanarine.

Osoda bivšega poslanca. Bivši poslanec Mittermayer se nahaja v veliki revščini. L. ži že nekaj tednov in njega družina trpi pomanjkanje. Dunajski gostilničarji in njih uslužbenci so izdali oklice na vse tovarne, da bi pošiljali darove imenovanemu in mu olajšali bridko osodo.

Upliv židov na vsenemškega cesarja Viljema raste in čimdalje več židov dobiva pristop na nemški cesarski dvor. Stari Viljem židov ni maral, kakor tudi Bismarck ne. Dvor bil je pristopen bolj le staremu plemstvu. Sedanji cesar Viljem pa stare pruske aristokracije ne more nič kaj posebno, zametil so se mu s tem, ker v zbornici nasprotujejo njegovim načrtom. Liberalno judovsko časopisje zaradi tega, ker pod sedanjim nemškim cesarjem judovski vpliv raste, hvali modrost Viljema II.

Vladarji v prostozidarskih ložah. Ko je papež Leon XIII. opozoril krščanski svet, da si prostozidarji prizadevajo odstraniti prestole in altare, so se izgovarjali prostozidarski listi, češ Elvard VII. je sam član lože in cesarja Vilem I. in Friderik sta bila prostozidarja. Na to odgovarja dunajski list »Fackel«, da je bil sedanji angleški vladar zvest prijatelj milijonarja juda Hirscheja in ta ga je vpeljal v ložo. Prostozidarji pa vedo, da svoje namene najhitreje dosežejo, ako imajo vladarje med svojimi člani, potem se vse vrsti po njih miali in želji. Tako je na pr. Bismarck delal na to, da bi bil nesposobni poslanec Usedom odpuščen, toda Vilem tega ni pripustil, ker je bil tudi Usedom član lože.

Geslo kardinala Riboldija. Nedavno umrli kardinal Riboldi je imel to geslo, katero je večkrat priporočal svoji duhovščini: »Mi moramo biti tega časa, v katerem živimo, a pri tem vedno tiste tega duha, katerega moramo imeti.« Modra beseda! Po njej se da združiti kolicizem z vsem, kar ima nova doba dobrega in naprednega.

Deset bratov vojakov. Na Virtemberškem živi oče, kateremu so letos desetega sina potrdili k vojakom. Ta redek dogodek so naznanili kralju, ki je 75letnemu, v slabih razmerah se nahajajočemu očetu, odkazal znatno denarno podporo.

Starost ladije. Najvišji britski pomorski urad je preiskoval, kako stare ladije ima. Sto let starih je le 24 95 let pa 13. Najstarejša ladja je Viktorija, ki je bila prvič l. 1765 na morju. Ta stoji sedaj v Porthsmouthskem pristanišču in admiralski urad skrbi, da se tu in tam pregleda in popravi, da se ne potopi. Premeroma traja ladija 120 let.

Katoliška cerkev v severoameriških zedinjenih državah šteje 10.774.987 vernikov, 13 nadškofov, 68 škofov in apost. vikarjev, 8977 svetnih in 3010 redovnih duhovnikov. Katol. univerz je 8 in duhovskih semenišč pa 76 in v njih 3305 gojencev; malih seminarjev je 183, penzionatov 667 in farnih šol 3812 in sirotišnic 227. Vseh otrok v katoliških zavodih je 1.055.631.

Železniški vlak v snegu. Začetkom februarja je prišel v St. Paul (Minn.) vlak železnice Great Northern, kateri je štiri dni in pet noči tičal v snegu severnodakokopnih prerij. Na njem je bilo 240 potnikov. Zmanjkalo jim je jedi. V lakoti so koprnili in niso mogli ne naprej ne nazaj. Profesor washingtonske univerze Colegrove, ki je bil na živcih bolan, si je iz obupa prerezal vrat z britvo. Ko so pogrešali vlak, so mu poslali nasproti snežene pluge, s katerimi so ga rešili. Profesor Colegrove leži v bolnišnici in bo bržkone ozdravel.

Oprošeni jezuitje. Iz Marsilje javljajo, da so bili oprošeni od vsajega sodišča oni jezuitje, ki so bili toženi radi zloporabe poučevanja in prestopka kongregacijskega zakona.

Kotiček za liberalce. Liberalna omika. Zadnja »Soča« ima te dokaze svoje »inteligence«: »Lazni nesramneži pišejo v žegnanem »Primor. Listu« žegnani falotje« (ta izraz se večkrat ponavlja) »nesramni črni lažniki«, »posvečeni lažniki«, »katoliške laži«, pisanje nasprotnih listov ta časnikarski nestvor zavrača s tem, da ga imenuje z jako lepo liberalnim imenom »kozlarjov«. In ti ljudje se bahajo, da branijo — »narodno čast«. — »Narodni sklad« v Gorici hoče imeti Gabršček kot nekako blagajno za liberalno stranko na Gorškem. V oklicu naj se nabira za »Narodni sklad«, zabavlja čez »klerikalce«, laže, da se v »klerikalnih« dijaških konviktih goji nenravnost, in z liberalcem primerno finostjo imenuje svoje pol. nasprotnike — trote. Nota bene: v oklicu za »Narodni sklad«! Seveda ne bo za tak sklad dal nihče nič, razen onih, ki so ravno tako čednih ust, kakor »Soča«. Preberi zgorajšnje zglede! — Štrajkujoči delavci pri g. županu ljubljanskem: Delavci: »Radi bi govorili z g. županom!« »Zamek: »Ali ste delodajalci ali delavci?« »Delavci«. Zamek: »Gospod župan so rekli, da jih ni notri.«

Društva.

(Slovenska Matica) vabi na CXXIX. odborovo sejo, ki bode v Ljubljani, v sredo dne 12. t. m. ob 5. uri popoldne v društveni pisarni. Spored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Potrditev zapisnika o CXXVIII. odborovi seji. 3. Poročilo o računih za l. 1901. 4. Poročilo o pripravah za redni občni zbor. 5. Tajnikovo poročilo. 6. Eventualia.

(Prvo društvo portirjev in hišnih oskrbnikov na Dunaju) blagoslovi 18. maja svojo zastavo ter nam je poslalo vabilo na to slavnost.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je prejela 400 K ob prodaji vžgalic po trudoljubivih gg. bratih Perdanih. — To hvaležno beležimo in priporočamo sl. občinstvu omenjeno blago. Veča razprodaja, več dohodkov.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je izročil gosp. trgovec in tovarnar Ivan Jebračin 200 K. Dosedaj je naklonil povodom kupčije z družbino kavo v prid vzgoji in pouku slovenske dece že 3200 K. Pri tej ljubi nam priliki prav toplo priporočamo to izborno blago ter spoštljivo prosimo, naj bi je rabila slehrna slovenska rodbina, da tudi tem praktičnim načinom podpira slovensko šolstvo in domačo industrijo.

(Slov. kat. akad. društvo »Danica« na Dunaju) je v svoji seji dne 1. maja sestavilo sledeči odbor: Predsednik cand. iur. Matija Lavrenčič, podpredsednik stud. iur. Lovro Pogačnik, tajnik stud. iur. Franjo Schaubach, blagajnik stud. phil. Rudolf Pregelj, knjižničar stud. phil. Ivan Grafenauer, arhivar stud. phil. Josip Pavlin.

Narodno gospodarstvo.

Osrednji urad za prosep male obrti bodo osnovali v Prusiji. Naloga tej oblasti bode, skrbeti za boljšo tehniško in kupčijsko izbrambo obrtnikov (izložba strojev, vzorne delavnice, strokovni mojsterski tečaj). Tudi se bode pospeševala mala obrt in rokodelstvo z državnimi podporami.

Da se omogoči obrtnikom nabava strojev, o katerih uporabi so se poučili na raznih razstavah, oddado se stroji obrtnim zvezam, nikdar posamnikom v uporabo. Če bi se šlo n. pr. za šivalni stroj, ki jako dobro služi, s katerim se šivajo luknje, dobi le tega v uporabo zveza več obrtnikov; pri obrtih, kakor mizarških, priporoča se osnovanje obrtnih združenj, katerim se bodo dali v uporabo stroji. Osrednji urad preskrbi torej stroje in ker jih bode naročalo večje število, je razumljivo, da jih bodo dobili za nižjo ceno, kar pride zopet obrtni zadrugi v korist, katera ima skrbeti potem za postavljanje strojev.

Pri tej akciji na Pruskem malo obrt krepko podpirajo občine in hranilnice, upoštevajoč važnost obstoja zadovoljnega malega obrta. Zadruge povrnejo državi ceno za stroje v desetih brezobrestnih obrokih.

Na Pruskem nameravajo pa pospeševati malo obrt tudi s snovanjem obrtnih združenj in le-te podpirati s državnimi podporami in brezobrestnimi posojili. Izdalo se bode tudi posebno navodilo, kako voditi in ustanovljati obrtne zadruge.

Darovi.

Za pogorelce v Zdenski vasi so doslej darovali: Presvetli knez in škof dr. Anton Bon. Jeglič 100 K; gospod Fran Traven, kapelan v St. Juriju, 20 K;

g. Matija Jeriha, kanonik v Novem mestu, 10 K; g. Pr. Zakrajšek, kaplan v St. Petru pri Gorici, 10 K; g. Matija Prijatelj, župnik v Slavini, 10 K; vd. g. dr. Josip Lesar, profesor bogoslovja v Ljubljani, 10 K; g. Sim. Zupan, župnik na Ježici, 5 K; gospod Fran Gornik, dekan v Postojni, 10 K; g. Jožef Lavrič, župnik v Logatcu, 10 K; g. Josip Jereb, župnik v pok. v Ljubljani, 8 K. g. p. Gerhard, prijor v Zatičini, 10 K; sl. obrtno pomožno društvo v Ljubljani 20 K; slavno vzajemno podporno društvo v Ljubljani 200 K; g. Alojzij Stere, župnik v pokoji v Ljubljani, 20 K; g. J. Safer, župnik v Dupljah, 10 K; Neimenovana 5 K; g. František Jančar, zasebnik v Ljubljani, 50 K; podobar g. Jontez v Vel. Laščah nekaj obleke; gosp. Selaki 10 K. — V imenu pogorelcev se izreka vsem dobrotnikom najtoplejša zahvala. Prosi se še dalje.

Župni urad Dobrépolje, dne 1. maja 1902.

Andrej Ramoveš, župnik.

Za pogorelce v Zdenski va siso poslali našemu uredništvu: Gosp. Ivan Feršič s soprogo Františko po 2 K; g. Ivan Vencajz, odvetnik in drž. poslanec, 20 K; zbirka duhovnikov v Šempetru na Krasu 20 K; neimenovani 10 K; neimenovani iz Vipave 5 K; g. Jos. Potokar v Kranju 6 K; g. Al. Jenko 5 K.

Za Jeranovo dijaško kuhinjo: Neimenovan mladino ljub 10 K.

Bog povrni!

Telefonska in brzojavna poročila.

Budimpešta, 6. maja. (C. B.) Delegacijama predloženi skupni proračun za prihodnje leto izkazuje skupne potreščine 372.437.836 kron, pokritja 6.385.464 kron, torej netto-potreščine 366.052.372 kron ali za 8.237.407 K več nego tekoče leto. Carinski preostanki se proračunavajo na 112.848.689 K ali za 2.307.390 K višje nego v l. 1902. V posebni predlogi zahteva vojni minister 38 milijonov za nove topove ter reorganizacijo gorskega topništva. Modeli za topove so že izgotovljeni. — Poskusi se bodo nadaljevali in če se prihodnje leto završe, bo zahtevala vojna uprava novega kredita, a ne nad 40 milijonov. Zunanje ministerstvo zahteva pokritja za ekspedicijo v Kino, katero pa se povrne potom odškodnine. Za poslaništvi v Washingtonu in Santiago de Chile se zahteva za letos 2.366.000 K. Mor-nariška uprava zahteva večji kredit za 3.186.000 K.

Dunaj, 6. maja. Wolf bo v kratkem sklical vsenemški tabor v Aš. S tem shodom misli popraviti blamažo, katero je doživel v nedeljo na petem nemškem „Volkstagu“, katerega je sklical v nedeljo na Dunaj.

Dunaj, 6. maja. Vest nekega poljskega lista, da bo ministerskemu predsedniku podeljeno baronstvo, se ne potrjuje.

Zofija, 6. maja. Knezu Ferdinandu bi se bila včeraj kmalu pripetila velika nezgoda. V hipu, ko se je peljal k otvoritvi sobranja, se je splasil konj nekega častnika in skočil preko voza. Ranjen je bil le častnik.

Umrli so:

V bolnišnici:

1. maja. Helena Tancik, posestnika žena, 31 let, embolio cerebri.
3. maja. Ana Pibernik, dninarica, 60 let, srčna hiba.

Dunajska borza

dne 6. maja.

Skupni državni dolg v notah	101.75
Skupni državni dolg v srebru	101.65
Avstrijska zlata renta 4%	120.50
Avstrijska kronska renta 4%	99.60
Ogerska zlata renta 4%	120.50
Ogerska kronska renta 4%	97.75
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1802.—
Kreditne delnice, 160 gl.	670.50
Londonska vista	240.42 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.37 1/2
20 mark	23.47
20 frankov (napoleonador)	19.07
Italijanski bankovci	93.80
C. kr. cekini	11.30

Zitne cene

dne 5. maja 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za junj	K 8.98	do 8.99
„ jesen	7.8	7.99
Rž za maj	7.31	7.33
„ jesen	6.91	6.92
Koruza za maj-junij	5.20	5.21
„ „ juli-avgust	5.30	5.31
Oves za maj-junij	7.22	7.24
„ „ jeseni	6.18	6.19

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za maj	8.81	8.82
„ oktober	7.83	7.85
Rž za maj	—	—
„ oktober	6.65	6.67
Oves za maj	6.84	6.86
„ „ oktober	5.81	5.82
Koruza za maj	4.87	4.88
„ „ julij	4.99	5.01
„ „ oktober	5.07	5.09

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9.15	do 10.70
„ južne zel.	9.20	10.70
Rž	7.50	7.77
Ječmen	7.20	8.30
„ ob Tisi	6.85	7.75
Koruza ogerska, stara	5.75	6.65
„ nova	5.20	5.30
Cinkvant	—	—
„ stara	—	—
„ nova	6.35	6.70
Oves srednji	7.12	7.35
Fižol	7.75	10.75

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506 2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v cm	Temperatura v Celšiju	Vetrost	Nebo	Padačina v 24 urah
5 9 zveč.	734.4	6.2	brezv.	oblač.	—
7. zjutr.	736.7	5.0	sl. sever	megla	38.3
2. popol.	734.7	13.7	sl. svzh.	oblač.	—

Srednja večerajšnja temperatura 6.6°, normale: 12.7°.

Zahvala. 576 1-1

Žalujoča rodbina umrlega očeta, ozir. starega in prastarega očeta

Antona Pogorelca

izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem tistim, ki so izrazili povodom smrti preblagega pokojnika svoje sožalje, al se udeležili kakorkoli pogrebni slovesnosti, posebno pa še častili duhovščini, g. županu in gospodom učiteljem.

V Dolenji vasi, dne 5. maja 1902.

Najnižje cene Največji izbor

Skrbno izdelovanje

Preobleke Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

392 5

Žrebanje

nepreklicno

19. junija 1902

glediščnih igralcev loterija

1 glavni dobitnik	à 50000 kron
1 „	à 5000 „
1 „	à 3000 „
2 „	à 2000 „
5 dobitkov	à 1000 „
10 „	à 500 „
20 „	à 200 „
60 „	à 100 „
100 „	à 50 „
300 „	à 20 „
3500 „	à 10 „

Srečke po 1 kron

priporočila 186 2

J. C. Mayer, v Ljubljani.

Vsi dobitki se po odtegnjenih 10% izplačajo v gotovini.

Novosti

konfekciji za dame

priporočata IV 562 6-1

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Služba organista in cerkovnika

se hitro oddá pri podpisnem uradu. Prošnjiki, ki znajo kako rokodelstvo, imajo prednost. Pogoji ustmeno.

Župnijski urad sv. Jurja ob Zili, pošta Čajna - Nötsch, Koroško, dne 3. maja 1902.

572 5-1 Štefan Sakelšek, župnik.

Penzionat Notre Dame de Sion v Trstu.

Krasna lega. Višja vzgoja. Nemški učni jezik v osmih razredih nadaljevalnega tečaja. Francoski občevalni jezik. Pouk v vseh modernih tujih jezikih. Višja izobražba v godbi in slikarstvu. Gimnastika. 571 16-1

Prospekt se na željo vpošlje.

!!! Naznanilo !!!

Kdor je prijatelj pristnih vin, pride naj na Turjaški trg št. 1, kjer se točijo od 1. maja dalje po jako nizkih cenah:

Goriško, rudeče (Izabela)	liter po	24 kr.
Istrsko, belo, I. vrste	„ „	28 „
Vipavsko, belo, I. vrste	„ „	32 „
Sromeljčan (prima)	„ „	36 „
Istrsko, črno (staro)	„ „	40 „
Rolandec (vipavski)	„ „	44 „
Rizling (vipavski)	„ „	52 „
Refoško v buteljkah	à 1 gld.	— „
Ljutomerčan v buteljkah	à	80 „

Za pristnost vin jamči

Josip Cotič

gostilničar.

577 2-1

Spretni zastopniki se povsod sprejmó!

Svetovnoznaní

!!! Nad 300.000 v rabi. Nad 500 prvih odlik. !!!

Alfa-Laval-Separator-ji

so najboljši posnemavci smetane.

Je dobiti v 14 različnih velikostih, ki posameje od 40—2000 litrov v eni uro. Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in za par, pa tudi vse druge stroje za mlekarstvo izdeluje in pošilja

Akejska družba Alfa-Separator, Dunaj.

Zaloga za južne dežele v Gradcu, Annenstrasse 26.

Podružnice: Budimpešta. Praga. 125 52-15

Ceniki, podučne brožure, proračuni in načrti za mlekarne na razpolago. Svět se daje v vseh zadevah mlekarstva. Zahteva naj se naš strokovni list »Alfa-Mittheilungen« brezplačno.

Posebnost: Posebe za prevažanje mleka brez gumija.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba „MERCUR“ I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Ströbelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni navetvi za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 45